



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica**

Ab Anno 395. Usque Ad Annum 428

**Fleury, Claude**

**August. Vind. [u.a.], 1759**

**VD18 90117794**

§. 56. Dies secunda.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66042](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-66042)

Felix dixit: *moram peto, ut possim* Sæculum V.  
*respondere.* S. Augustinus: *quamdiu?* A.C. 404.  
*num crastina dies sufficiet?* Felix: *da mi-*  
*bi tres dies nempe bodiernam, crastinam,*  
*& sequentem, seu postridie Dominicæ,*  
*quæ erit vigilia Idus Dec.* S. Augusti-  
*nus hanc moram concessit.* Verum ad-  
*jecit: si die præfixa respondere non pos-*  
*sis, quid inde fiet?* Felix: *tunc vietum*  
*me confitebor.* S. Augustinus: *si autem*  
*fugias?* Felix: *si fugio mendacii me ar-*  
*guat hæc Civitas, & quævis alia, atque*  
*Legis meæ contemptorem credat!* San-  
*ctus Augustinus: dic potius! si fugio,*  
*omnes mea pace credant, me Anathema di-*  
*xisse Maneti.* Felix: *istud dicere non*  
*possum.* Sanctus Augustinus: *dic ergo*  
*candide, quod fugiturus sis, nemo te disti-*  
*net.* Promisit Felix, se non fugiturum,  
*& se ipsum in custodiam alicujus ex au-*  
*ditoribus, cui nomen Bonifacius, tradi-*  
*dit. Hæc prima Colloquii Die acta.*

### §. LVI.

#### Dies Secunda.

Constituta die, 12. Decemb. anno 404.  
 omnes ad Ecclesiam redierunt. Cum  
 Sanctus Augustinus Statum Quæstionis  
 reduxisset, Felix inquit, non potuisse se  
 ad certamen præparare, quod ipsi libri sui

A a 3

non

Sæculum V. non fuissent redditi. Sanctus Augustinus: an tot dierum mora tibi opus fu  
A.C. 404. ut hoc frigidum responderes. Dilan  
nem petieras, non tuos libros. Fel  
modo peto, reddantur mibi! sic post  
duum veniam ad certamen, & si vinci  
quidquid de me decreveritis, subibo. Sa  
ctus Augustinus: nemo non videt, ne  
babere te, quod respondeas. Quia con  
libros tuos a me petis, qui sub Sigillo p  
blico servantur, recipe eos, edic, qu  
nam ex iis excerpti velis, ut modo inspi  
ciamus, & respondeas. Felix epistola Fundamento adhæsit. Sanctus Augustinus jam semel allatam objectionem res  
tiit, dicens: si adoratis Deum incor  
bilem, quid nocere potuit natio illa,  
ipsi adversam fingitis? si nihil ei res  
potuit, nulla fuit causa, cur aliquam  
sui ipsius partem cum Natura Dæmonum  
commisceret. Felix, ut Manetem purg  
c. 2. ret, ex Evangelio, & ex S. Paulo pro  
c. 3. bire nitebatur, duas existere Naturas,  
c. 4. unam bonam, & alteram malam. Ad hos  
c. 5. S. Augustinus respondit; omnia, quæ su  
natura subsistunt, sive visibilia, sive invisi  
bilia esse opera Dei, & omne malum a li  
bero arbitrio proficiunt, quod non solum  
ex Sacra Scriptura, sed etiam ex iphis  
Manichæorum libris, ex Thesauro, &  
Lætii Actis Apostolorum Apocryphis, de  
mon.

monstravit. Conclusio dicentis hæc fuit: Sæculum V.  
*Deus, quem vobis met ipsis commenti estis,* A.C. 404.  
*& extra cerebrum vestrum non habet locum, sui ipsis aliquam portionem alteri infeliciter miscet, eam modo pudendo purgat, & crudeliter damnat.* Rursus, si-  
 cut antea in Collatione cum Fortunato, *Sup. XIX.*  
 S. Augustinus ostendit, secundum Ma-*s. 39. 40.*  
 nichæorum Doctrinam nec peccatum  
 dari, nec in puniendo justitiam; ceterum  
 bene distinguenda esse, quæ Dei  
 sunt, & ab ejus substantia procedunt,  
 id est, Filius Dei, & quæ a Deo ex ni-  
 hilo, tanquam opera ejus creata sunt. *c. 8.*  
*c. 15. Et.*

Tandem post recollectam sæpe anti-  
 quam crambem Felix dixit: *Edic, quid  
 me vis facere?* Sanctus Augustinus: *vo-  
 lo, ut Manetem immanis Blasphemie<sup>æ</sup> Au-  
 chorem anathematizes, sincere autem, &  
 libere, nam nemo te cogit.* Felix: *Tu  
 prior eum damna; sequare.* S. Augusti-  
 nus: *imo mea manu damnationem scribo,  
 peto enim, ut & tu scribas.* Felix: *et-  
 iam Manetis Spiritum, qui hæc locutus  
 est, damna.* Sanctus Augustinus, ar-  
 repta charta, scripsit hæc verba: *Ego  
 Augustinus Ecclesiæ Catholicæ Episcopus  
 jam olim anathematizavi Manetem, ejus  
 Doctrinam, & Spiritum, qui per os ejus  
 Blasphemias execrabilis protulit, erat*

Aa 4

enim

Sæculum V. enim *Spiritus Seductor*, non veritatis  
A. C. 404. erroris abominabilis, & modo iterum  
*Manetem*, & ipsius *Spiritum erroris* thematizo. Tum chartam Felici pos-  
xit, qui etiam scripsit verba sequentia; *Ego Felix*, qui in *Manetem* crudi-  
di, jam anathematizo eum, *Doctrinam ejus*, & *Spiritum*, qui in ipso fuit, &  
*ductorem*, qui dixit, *Deum sui ipsius positionem cum Natione tenebrarum misce-*  
*se*, eamque modo erubescendo liberum dum suas virtutes in fæminas mutari  
*contra Dæmones masculos*, rursusque i-  
*mares contra Dæmones fæminas*, & dum  
*postea hujus Partis sui ipsius Religionis* *Globo tenebrarum æterno alligavit*. *Et omnia aliasque Manetis Blasphemias* thematizo. Tum S. Augustinus, & Felix actis subscriptis.

## §. LVII.

*Opera alia contra Manichæos.*

*H. Retract.* Sanctus Augustinus haud diu postea Tractatum de Natura Boni contra  
*c. 9.* Manichæos scripsit, in quo ostendit, Deum esse Supremum Bonum, & Natura immobilem; omnem aliam Naturam sive Spiritualem, sive Corpoream Deo originem suam debere. Res omnes sua natura bonas esse. Quid sit malum, &

unde